

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317207496
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2317207496.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: V. Z., nar. XX.X.XXX, bytom X., F. XXXX/X proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpeného splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., IČO: 47 233 516, so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o určenie neplatnosti zmluvy a iné, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 8Csp/102/2017-248 zo dňa 10. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie m e n í v označení spotrebiteľskej zmluvy tak, že ide o „zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500025193“ a vo zvyšku napadnutý I. výrok ako aj napadnuté výroky II., III., IV. p o t v r d z u j e .

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom určil, že spotrebiteľská zmluva č. 8500025193 uzavretá dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, II. výrokom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.294,68 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, III. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, V. výrokom rozhodol, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdom prvej inštancie, V. výrokom žalobu v časti o určenie, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8500025193 uzavretej dňa 15.5.2013 je bezúročný a bez poplatkov zamietol.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2 písm. f), g), i), j), k), o), p), y), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), s poukazom aj na procesné ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že zo zmluvy - žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru dlžník žiadna veriteľa o poskytnutie úveru 1.200,- Eur, ktorý bude splácať v 36 mesačných splátkach po 68,12 Eur mesačne a splátka bude splatná v 9. deň v mesiaci. Predpokladaná RPMN za úver bude 70 %. Ročná úroková sadzba za úver bude 70 %. Poskytnutá čiastka revolvingu je 686,65 Eur. Celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť je 1.634,88

Eur. Predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,27 %, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 %. V článku 8 Zmluvy/žiadosti je uvedená Dohoda o poskytnutí služby uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, predmetom ktorej je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, za ktorú si veriteľ účtuje pri úvere 178,60 Eur a pri revolvingu 108,24 Eur s tým, že odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnuté služby. Oznamením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi bol dlžníkovi schválený úver dňa 27.5.2013 vo výške 1.200,- Eur so splatnosťou úveru 36 mesiacov, mesačnou výškou splátky úveru 68,12 Eur, dátumom prvej splátky 9.7.2013, dátumom poslednej splátky 9.6.2016, RPMN úveru 67,28 %, priemernou hodnotou RPMN ku dňu podpísania zmluvy bola 48,52 %, schválenou výškou revolvingu 794,89 Eur, celkovou čiastkou, ktorú musí dlžník zaplatiť 2.452,32 Eur, ročnou úrokovou sadzbou úveru 70 %, celkovou čiastkou, ktorú musí dlžník zaplatiť pri každom revolvingu 1.634,88 Eur, ročnou úrokovou sadzbou revolvingu 68,44 %. Žalobcovi bola na účet vyplatená suma 1.021,40 Eur, žalobca na úver zaplatil 2.316,08 Eur.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie právne uzavrel, že sporové strany uzavreli zmluvu označenú ako: Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500025193, ktorú je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Nie je sporné, že úver poskytnutý žalobcovi bol úročený úrokovou sadzbou 70 % ročne, že v čase poskytnutia tohto úveru bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 15,96 % pre podobné typy úverov, ktoré poskytovali obchodné banky. Dojednanie úrokov v neprímernej výške je v rozpore s dobrými mravmi (poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 57/2005 NS SR; ZSP č. 35/2010). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011, rozsudok NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/2004, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/59/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/623/2014, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/298/2014. Dohodu o poskytnutí služby za neprijateľnú zmluvnú podmienku už určil Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 15Co/39/2016, rozsudkom aj Krajský súd v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011. V zmluve uvedená istina nezodpovedá výške finančných prostriedkov poskytnutých žalobcovi, nakoľko žalovaný neoprávnene strhol žalobcovi poplatok vo výške 172,79 Eur, čo ďalej znamená ešte väčší nesúlad RPMN uvedenej v zmluve so skutočnou výškou RPMN týkajúcej sa úveru. Požiadavka na to, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola ako náležitosť uvedená výška, počet a termíny splátok a poplatkov a rozčlenenie na istinu a úroky a iné poplatky nie je nutná. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je pre spotrebiteľov najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru. Náklady sú v tomto prípade suma, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičanú sumu. RPMN teda vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky lebo zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom. RPMN obsahuje výšku úrokovej sadzby určenú v percentách, poplatky, ktoré sa platia na začiatku úverového vzťahu (poplatok za poskytnutie úveru, poplatok za sprostredkovanie, administratívny poplatok). Výšku ročnej percentuálnej miery nákladov ovplyvňuje výška poskytnutého úveru, obdobie na ktoré sa úver poskytuje, výška nákladov - splátok a poplatkov. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je definovaná v zákone č. 264/2006, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a v smernici Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 a smernici Rady 98/7/ES zo 16. februára 1998, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru. Vzorec na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov je v prílohe uvedeného zákona. V prejednávanej veci je RPMN vo výške 94,39 %. V zmluve sa však uvádza RPMN vo výške 67,28 %.

5. Ďalej uzavrel, že Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. Opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Neurčité bolo aj zmluvné dojednanie v dohode o zrážkach zo mzdy týkajúce sa výšky splátok.

6. Žalovaný pri svojej podnikateľskej činnosti, ktorou je poskytnutie úveru je povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu z predmetu svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Vzhľadom na uvedené sa vzniknuté bezdôvodné obohatenie žalovaného považovalo za úmyselné, pri ktorom platila desaťročná objektívna premlčacia doba. Zavinenie je vnútorný psychický vzťah k protiprávnemu konaniu (porušenie, ohrozenie právnej normy), ktorý má za následok trestnú alebo civilnú právnu zodpovednosť. U žalovaného sa jedná o úmysel priamy, keď žalovaný chcel porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom. Záujem chránený zákonom je ochrana spotrebiteľov pred úžerou. Aj pre bežného spotrebiteľa je samozrejmé, že úroky vo výške 70 % sú úžerníckymi úrokmi. Toto bolo zrejmé aj žalovanému, ktorý v oblasti poskytovania úverov mal viacročné skúsenosti. Pri absolútnej neplatnosti právnych úkonov začína plynúť premlčacia doba uzatvorením tohto právneho úkonu. Vzhľadom na vyššie uvedené sa nejedná o premlčanie.

7. Je zrejmé, že zmluva č. 8500025193 zo dňa 15.5.2013 je absolútne neplatným právnym úkonom. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní opierať o rozsudky súdov vyšších inštancií. Tieto súdy v obdobných veciach rozhodli o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, keď úrok dosahuje 70 % ročne. Absolútna neplatnosť právneho úkonu vyvoláva zodpovednostné vzťahy a to vznik povinnosti vydať bezdôvodné obohatenia. Bezdôvodné obohatenie je rozdiel medzi sumou 2.316,08 Eur, ktorú žalobca zaplatil a poskytnutým úverom 1.021,40 Eur a predstavuje sumu 1.294,68 Eur.

8. Za vzájomne vylučujúce bola žiadosť žalobcu určiť neplatnosť zmluvy a súčasne určiť jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Keďže súd z úradnej povinnosti skúma absolútnu neplatnosť zmluvy a bolo zistené, že zmluva je absolútne neplatná, musel súd žalobu v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zamietnuť.

9. S poukazom na § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinností. Z odôvodnenia rozsudku bolo preukázané, že došlo k porušeniu práva zo strany dodávateľa a spotrebiteľ si úspešne uplatnil svoje právo. Na základe toho žalobcovi priznal finančné zadosťučinenie v zmysle žaloby. Žalovaný naformuloval predmetnú zmluvu pričom úmyselne určil úžernícky úrok a taktiež úmyselne zavádzal spotrebiteľa, čo sa týka RPMN. Finančné zadosťučinenie vzhľadom na závažnosť pochybení na strane žalovaného je na mieste. Výška toho zadosťučinenia je na úvahe súdu, pričom výšku požadovanú žalobcom, považoval za primeranú.

10. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil citáciou § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť, priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu za súdny poplatok za odvolanie a za trovy právneho zastúpenia vo výške 152,65 Eur vrátane DPH, s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že z napádaného rozsudku sa nedá zistiť aký naliehavý právny záujem vôbec na výroky I. a II. bol a na základe čoho bola žaloba v časti takéhoto určenia procesne prípustná (s ohľadom na § 137 písm. c/ a písm. d/ Civilného sporového poriadku). Podľa odôvodnenia rozsudku je I. výrok len predbežnou otázkou pre rozhodnutie o vydaní bezdôvodné obohatenia (napr. pre výrok II). Platí, že ak je určité rozhodnutie len predbežnou otázkou pre iné rozhodnutie, nie je na ňom naliehavý právny záujem. Chýba odôvodnenie akými dôkazmi bol preukázaný úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu v súvislosti so zmluvou č. 8500025193; odôvodnenie akými dôkazmi bol preukázaný vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z čoho okresný súd dospel k záveru, že takýmto nárokom je suma 500,- Eur. Napádaný rozsudok je nepreskúmateľný, vo viacerých častiach arbitrárny, pretože neuvádza v niektorých častiach nielen to, ako a či sa okresný súd zaoberal podaním žalovaného. Z I. výroku nevyplýva, čo sa má rozumieť „spotrebiteľskou zmluvou.“ Až zo spojenia tohto výroku s iným výrokom či s odôvodnením sa je možné vlastne dozvedieť, že by malo ísť o zmluvu o revolvingovom úvere číslo 8500025193. Výrok I. je sám o sebe neurčitým a nezrozumiteľným rozhodnutím, pretože spojenie „spotrebiteľská zmluva“ sa nezhoduje ani s označením úverovej zmluvy (ale napríklad ani s označením dohody o zrážkach zo mzdy a ani s označením rozhodcovskej zmluvy, hoci všetky by

všeobecnú definíciu „spotrebiteľskej zmluvy“ tiež spĺňali, majú rovnaké číselné označenie ako úverová zmluva a tiež rovnaký dátum ich uzavretia). Súd prvej inštancie ako základ svojho rozhodnutia (myslené ako základ predovšetkým pre rozhodnutie vo výroku I. a II.) vychádzal zo záveru o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500025193 uzavretej dňa 15.5.2013. Tento záver súd prvej inštancie odôvodnil tým, že úroková sadzba dohodnutá v označenej úverovej zmluve je neprimerane vysoká a preto je neplatnou, pričom po právnej stránke svoj záver odôvodnil citáciou z rozhodnutí NS SR sp. zn. 1Cdo 57/2005, NS ČR 21Cdo 1484/2004 a 5Cdo 26/2011. Pri posudzovaní (ne)primeranosti úrokovej sadzby ako odplaty za požičanie peňažných prostriedkov nepostupoval okresný súd podľa príslušnej právnej úpravy, vec nesprávne posúdil po právnej stránke. Okresný súd bez akéhokoľvek odôvodnenia odkazuje na priemernú úrokovú sadzbu bánk, hoci takýto postup nielenže nemá oporu v žiadnom právnom predpise, ale odporuje ustanoveniu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie prijal právne závery (s odkazom na vyššie označené rozhodnutia), ktoré sú vo veci neaplikovateľnými, keďže označené rozhodnutia boli vydané na základe inej právnej úpravy ako tej, ktorá platila v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500025193. Žiadnym spôsobom sa nezaoberal a ani nevyporiadal s argumentáciou žalovaného, ktorý tvrdil že k neplatnosti celej zmluvy nie je možné dospieť práve s poukazom na právnu úpravu platnú v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500025193. Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8500025193 je úverovou zmluvou, ktorá sa riadi (ako zmluvný typ) ustanoveniami Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, vzťahujú sa na ňu aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Výška úrokov, súlad úrokov so zákonom a právne dôsledky dohodnutia úrokov odporujúcich zákonu sa mali posudzovať podľa vyššie uvedených právnych predpisov. Základná regulácia úrokov vyplýva z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje záväzok platiť úroky, úpravu situácie ak si strany výslovne nedohodli výšku úrokov v zmluve a úpravu situáciu, ak si strany dohodli v zmluve úroky vyššie, než je prípustné na základe alebo podľa zákona. Uvedená právna úprava má prednosť pred Občianskym zákonníkom, nakoľko ide o osobitný druh regulácie záväzku platiť úroky v prípade, ak sú úroky dohodnuté vo výške vyššej než je prípustné na základe alebo podľa zákona, ide o špeciálnu právnu úpravu (*lex specialis*) pred všeobecnou úpravou občianskeho práva. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia nie je možné dospieť k záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy, ale najvyšš k záveru, že dlžník z úverovej zmluvy by bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Posúdenie úverovej zmluvy ako neplatnej by neobstálo ani podľa predpisov občianskeho práva s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka. Ak súd prvej inštancie bol schopný určiť, že výška úrokov je v rozpore s dobrými mravmi (čo bolo dôvodom posúdenia zmluvy ako neplatnej v tomto prípade), potom môže určiť, kde (od akej hodnoty) dochádza k rozporu s dobrými mravmi. Inak povedané, na to, aby súd mohol dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi v časti úrokov, musí vedieť určiť hranicu, kde tento rozpor už je a kde ešte nie je. Uvedené podporuje rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 321Cdo 45/2013 zo dňa 26.10. 2015. V čase uzavretia predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8500025193 právna úprava v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka určila, že najvyššia prípustná odplata za požičanie peňazí na základe spotrebiteľskej zmluvy sa riadi priemernou výškou odplaty na finančnom trhu, ktorú nesmie podstatne prevýšiť. Uvedené ustanovenie neodkazuje na žiadne úrokové sadzby bánk, ani ich priemerné hodnoty.

12. Vo vzťahu k uloženiu povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.294,68 Eur poukázal, že v konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz o tom, že žalovaný sa mal úmyselne bezdôvodne obohatiť. Nesúhlasí so záverom o posúdení námietky premĺčania. Celý rozsudok neobsahuje žiadnu dokázanú skutočnosť o úmysle získať bezdôvodné obohatenie. Jediné odôvodnenie údajného úmyslu získať bezdôvodné obohatenie podľa rozsudku spočíva v tom, že okresný súd odkazuje na postavenie žalovaného ako podnikateľského subjektu, ďalej na úžernický úrok 70 %. Postavenie subjektu ako podnikateľského subjektu nezakladá žiadny dôvod predpokladať úmysel získať (poukaz na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017). Ohľadne výšky odplaty žalovaný postupoval v súlade s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, na rozdiel od okresného súdu. V súvislosti s odôvodnením „úmyslu získať obohatenie“ poukazuje na to zjavnú nevyváženosť a jednostrannosť rozhodovania a posudzovania veci okresným súdom. V súdnej praxi je ustálené, že o existencii úmyslu musia svedčať dokázané skutočnosti (pozri rozsudok v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/530/2015, sp. zn. 14Co/637/2015, sp. zn. 16Co/746/2015, rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/516/2015. V otázkach, kde by sa preukázala odôvodnenosť tvrdení žalovaného, okresný súd žiadne rozhodnutie krajských súdov (či úniijného súdu) nepoužíva. Rozhodnutie o povinnosti zaplatiť 500,- Eur neobsahuje žiadny záver, aké právo žalobcu bolo porušené a odôvodnenie sumy primeraného finančného zadostučinenia odporuje zákonu. Z

rozsudku nie je zrejmé v čom je napríklad daná primeranosť zadosťučinenia, čo má vlastne nahrádzať či odčiniť (slovami zákona čomu sa má „zadosťučiniť“). Rozsudok neobsahuje jediný dôvod, ktorým by súd prvej inštancie vôbec vysvetlil ako dospel k sume 500,- Eur. Súd prvej inštancie opätovne rozhodol nepreskúmateľným spôsobom, kedy odôvodnenie sumy finančného zadosťučinenia opätovne nezodpovedá. Odvolanie proti výroku o náhrade trov odôvodňuje tým, že ide o závislý výrok od výrokov I. až III., proti ktorým smeruje toto odvolanie.

13. Žalobca odvolanie nepodal a k odvolaniu žalovaného uviedol, že napadnutý rozsudok navrhuje ako vecne správny potvrdiť. Súd prvej inštancie správne posúdil všetky dôkazy navrhnuté žalobcom a súhlasí s určením spotrebiteľskej zmluvy 8500025193 ako neplatnej. V súvislosti so zmluvou sa zároveň posudzujú aj všeobecné obchodné podmienky, ktoré sú v zásade súčasťou zmluvy, v danom konkrétnom spore neboli žalobcom podpísané. Neplatnosť zmluvy, prípadne jej časti vyhlasuje súd v rámci súdneho konania na návrh účastníka konania - spotrebiteľa. V zásade pri určení neplatnosti celej spotrebiteľskej zmluvy, musí táto obsahovať nespočet neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne musí byť natoľko neurčitá, že sa z textu zmluvy a všeobecných obchodných podmienok nedá jednoznačne vyjadriť obsah záväzku, teda to, čo má tá ktorá strana plniť a na čo má nárok. Samostatným kritériom na posúdenie platnosti alebo neplatnosti zmluvy, prípadne jej ustanovenia tvorí i hľadisko dobrých mravov. Rozpor s dobrými mravmi sa v praxi najčastejšie vyskytuje pri zmluvách o úvere, hlavne pri dojednaniach o RPMN (ročná percentuálna miera nákladov - tj. celková suma, ktorú je nutné zaplatiť za poskytnutý úver, do ktorej je zarátaný úrok ako i ďalšie poplatky a náklady za úver), kde neprimeraná výška napríklad viac ako 70 % predstavuje neprimerane vysoké protiplnenie a fakticky sa jedná o temer dvojnásobné vrátenie úverovej sumy. Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. To však neznamená, že by výška úrokov bola závislá len na dohode účastníkov zmluvy o revolvingovom úvere (o spotrebiteľskom úvere), a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Neprimeranou, odporujúcou dobrým mravom a teda neprijateľnou podmienkou je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú sadzbu, ktorá je v dobe uzavretia zmluvy obvyklou sadzbou, a to s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytnutí úveru. V prejednávanej veci je žalobca názoru, že priemerná úroková miera pri úveroch poskytovaných bankami bola v čase uzatvorenia zmluvy 12,99 % ročne úvery od 1 do 5 rokov). Úrok 70 % ročne podstatnou mierou prekračoval priemernú úrokovú sadzbu z úverov obchodných bánk (spotrebiteľské úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov), preto postup žalovaného treba považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je podľa § 39 Občianskeho zákonníka postihnuté absolútnou neplatnosťou. Žalobca poukazuje na to, že pri dojednaní úrokov pri úvere koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. Čl. 6 smernice 93/13/EHS preferuje čiastočnú neplatnosť pred neplatnosťou celej zmluvy, ak zmluva môže ďalej existovať. Neplatnosť dojednania o úrokoch v zmluve o úvere nespôsobuje sama o sebe neplatnosť zmluvy o úvere ako celku a to z dôvodu oddeliteľnosti časti dojednania o úrokoch od ostatného obsahu zmluvy. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na názor Generálnej advokátky vyjadrený v rámci rozhodnutia Súdného dvora EÚ vo veci N. a N. v. S.O.S. financ spol. s r. o. (C-453/10). Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere (o revolvingovom úvere) často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané úroky (pozri rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. Trenčín 4Co 178/2011, Krajský súd v Trnave sp. zn. 9Co/401/2012, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo 1/2009. V danom prípade súd prvej inštancie považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur. Pri úvahe o výške priznaného finančného zadosťučinenia súd vychádzal z intenzity porušenia spotrebiteľských práv zohľadňujúc tiež časový aspekt závažného konania žalovaného. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Pokiaľ žalovaný namietal, že na určení, či tu právo je alebo nie je, nie je naliehavý právny záujem z dôvodu, že sa žalobca popri určení (neplatnosti zmluvy a bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) v spore domáha aj plnenia, okresný súd opätovne poukázal na to, že súd predmetnú žalobu v časti určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere posúdil ako žalobu v zmysle § 137 písm. d) CSP. Uvedený záver vyplýva aj z doslovného znenia § 298 ods. 2 CSP, ktoré popri vyslovení neprijateľnosti zmluvnej podmienky zo

strany súdu (ktorá má za následok neplatnosť podmienky) výslovne prezumuje kumulatívne priznanie nároku spočívajúceho v plnení (bezodôvodnom obohatení, primeranom finančnom zadosťučinení), ktoré ma charakter žaloby na plnenie z čoho možno jednoznačne vyvodiť, že tieto petity popri sebe súčasne obstoja. Žalobca má za to, že nakoľko veriteľ musí mať vedomosť o tom, ako chce priradovať jednotlivé splátky k úrokom a ako k istine od počiatku, vo svojich zmluvách musí túto skutočnosť spotrebiteľom oznámiť, inak sa bude jednať o nekalú obchodnú praktiku v zmysle už ust. § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov Takáto nekalá obchodná praktika veriteľov a neprijateľná obchodná podmienka spočíva v tom, že spotrebiteľovi sú predložené na podpis zmluvy, v ktorých absolútne nie je uvedené, v akej výške bude mesačne spotrebiteľ hradieť úroky úverov ako odmenu veriteľa a v akom pomere bude splácať istinu úveru, pričom informácia o splácaní odmeny je jedna z najpodstatnejších informácií v zmluve vôbec. Veriteľom nerobí problém túto informáciu do zmlúv včleniť, avšak veritelia túto informáciu do zmlúv zámerne nevkladajú a skrývajú ju. Keďže toto rozdelenie neurčuje spotrebiteľ a ani nie je o spôsobe tohto pomeru informovaný pred uzavretím zmluvy a ani v zmluve samotnej, takouto obchodnou praktikou veriteľov je spôsobovaná značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Stotožňuje sa s prvoinštančným súdom aj v tom, že úroky prevyšujúce 70 % ročne sú neprimerane vysoké, odporujúce dobrým mravom (porov. NS SR 5Cdo 26/2011, 1MCdo 1/09, tiež NS ČR vo veci 21Cdo 1484/2004) a prisvedčuje konštatovaniu súdu, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (porov. rozhodnutie NS SR vo veci 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). V danom prípade sa súd správne zaoberal výškou úroku z úveru a porovnával ju s úrokmami poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ), nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je i súdom správne aplikovaný inštitút dobrých mravov (porov. 1MCdo 1/2009, 21Cdo 1484/2004). Zmluvné podmienky v predmetnej veci prvoinštančný súd správne vyhodnotil, pokiaľ ide o úrok z úveru, ako odporujúce dobrým mravom. Sadzba úrokov prevyšujúca 70 % je úplne drastická a nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti (sp. zn. 5Cdo 26/2011, 1MCdo 1/09, Krajský súd v Prešove vo veci 3Co 67/2008). Zmluva je nazvaná ako zmluva o revolvingovom úvere, ale plnenie na základe nej poskytnuté bolo ako klasický úver a táto nespĺňa základné znaky revolvingu a síce, že klient môže opakovane čerpať finančné prostriedky do určeného limitu. Žalovaný len zastieral, že poskytnutý úver je revolvingový, čím žalobca bol uvedený do omylu. Podpísané stranami sú len VOP a oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, je podpísané len žalovaným. Možno uzavrieť, že zmluva neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, nie je podpísaná, preto je neplatná. Analogicky je vhodné poukázať na súdnu prax (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 245/2010), ktorá zaujíma pomerne konštantné stanovisko, podľa ktorého, ak nie sú obchodné podmienky podpísané, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté - ak im zákon povinne ukladá písomnú formu - sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné. Za týmto reštriktívnym výkladom je snaha ochrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu, keďže obchodné podmienky sa pravidelne využívajú pri rôznych druhoch spotrebiteľských zmlúv (napr. s mobilnými operátormi, o pripojení do internetovej siete, o úveroch a rýchlych pôžičkách).

14. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podaní pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie ma zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a

dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom rozsahu (I., II., III., IV. výroky) vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom pristúpil iba k formálnej zmene v označení spotrebiteľskej zmluvy v napadnutom I. výroku tak, že ide o zmluvu o revolvingovom úvere.

16. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola požiadavka na určenie, že spotrebiteľská zmluva č. 8500025193 uzavretá dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8500025193 uzavretej dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, uloženie povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodného obohatenie vo výške 1.294,68 Eur, uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur.

17. Rozsudkom č. k. 8Csp/102/2017-157 zo dňa 2.11.2017 (prvý v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom určil, že spotrebiteľská zmluva č. 8500025193 uzavretá dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, II. výrok určil, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8500025193 uzavretej dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, III. výrokom uložil žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodného obohatenie vo výške 1.294,68 Eur, IV. výrokom uložil žalovanému povinnosti zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur, V. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdu prvej inštancie.

18. Uznesením č. k. 9Co/189/2018-210 zo dňa 23.4.2019 odvolací súd na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie (označení v odseku 17) zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení konštatoval, že z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné, v odôvodnení rozsudku nie sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré by mali mať logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitost' zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Preskúmaný rozsudok tak nenaplnuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje ani presvedčivé hodnotenie dôkazov, keďže v ňom nie je nepochybným spôsobom uvedené, ktoré z rozhodných skutkových okolností boli preukázané a ktoré nie. Podľa názoru odvolacieho súdu je záver súdu prvej inštancie o neplatnosti úverovej zmluvy, bezúročnosti a bezpoplatkovosti, priznanom bezdôvodnom obohatení, priznanom finančnom zadosťučinení je predčasný a nedostatočne odôvodnený. Tieto závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého rozsudku totiž vyplýva absencia presvedčivého a výstižného vysvetlenia prípustnosti požadovaných určení, určenia neplatnosti úverovej zmluvy, bezúročnosti a bezpoplatkovosti, vyhodnotenia vnesenej námietky premlčania, priznaného finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie sa tak dostatočne nezaoberal argumentáciu žalovaného, pričom nezohľadnil ani listinné dôkazy v spise. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie len na nedostatočne odôvodnenom závere o neplatnosti úverovej zmluvy a bezúročnosti a bezpoplatkovosti bez toho, aby najskôr skúmať prípustnosť požadovaných určení. V napadnutom rozhodnutí sa absolútne v preskúmanom rozsudku nezaoberal princípom všeobecnej spravodlivosti pri strete dotknutých práv žalobu a žalovaného. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnené nároky, s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov

Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa i protistrany, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

19. Výrok V. (zamietnutie určenia, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8500025193 uzavretej dňa 15.5.2013 je bezúročný a bez poplatkov) nebol napadnutý odvolaním strán, preto nadobudol právoplatnosť.

20. Následne sa odvolací súd zamerlal na vecný prieskum správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a to v rozsahu podaného odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 Civilného sporového poriadku), konkrétne I. výroku (určenie, že spotrebiteľská zmluva č. 8500025193 uzavretá dňa 15.5.2013 medzi žalobcom a žalovaným je neplatná), II. výroku (uloženie žalovanému povinnosti vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.294,68 Eur do 3 dní o právoplatnosti rozsudku), III. výroku (uloženie žalovanému zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku), IV. výroku (žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdom prvej inštancie), a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

21. V novom ustanovení § 137 CSP zákonodarca zakotvil úplne novú koncepciu, kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba podľa písm. c) ako aj žaloba o určení inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Odvolací súd poukazuje na zrejmy úmysel zákonodarcu vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mŕňajú sa účelu žaloby určovacej. Sledovaným účelom takejto právnej úpravy nesporne bolo zamedziť žalobám, pri ktorých konečný výsledok nie je spôsobilý odstrániť spornosť či problém v určitom vzťahu, kedy ide len o akési akademické spory, prípadne nič neriešiaci tzv. „spor pre spor“.

22. Podľa § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

23. Podľa ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom od 1.1.2018, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Už v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (teda aj odvolacieho súdu) v zmysle aktuálne platnej právnej úpravy, konkrétne ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, je zákonom výslovne upravená možnosť spotrebiteľa pred súdom domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou). Predmetné ustanovenie bolo do zákona o spotrebiteľských úveroch vnesené novelou zákona č. 279/2017 Z. z. a pokiaľ v čase rozhodovania už súdu prvej inštancie bolo toto zákonné znenie platné a účinné, bol už súd prvej inštancie povinný pri svojej rozhodovacej činnosti naň prihliadnuť. Podľa ustanovenia ustanovenie § 137 písm. d/ CSP možno podať žalobu o určení právnej skutočnosti ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, potom odvolací súd, rozhodujúci podľa právnej úpravy platnej v čase svojho rozhodovania konštatuje, s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 137 písm. d/ CSP, že takáto žaloba je prípustná a v prípade takejto žaloby v intenciách ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch naliehavý právny záujem spotrebiteľa nie je zo strany súdu ani len potrebné skúmať.

24. S námietkou žalovaného, že z rozsudku sa nedá zistiť aký naliehavý právny záujem vôbec na výrokoch I. a II. bol a na základe čoho bola žaloba v časti takéhoto určenia procesne prípustná (s ohľadom na § 137 písm. c/ a písm. d/ Civilného sporového poriadku sa odvolací súd nestotožnil, keďže s ohľadom na uvedené v odseku 23 vyplýva, že v prípade žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá spadá pod § 137 písm. d) CSP nevyplýva požiadavka existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, teda ani potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu ako sa mysle žalovaný domnieva. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v

čase rozhodovania o napadnutom rozsudku postupoval správne ak rozhodoval o nároku žalobcu aj v časti požadovaného určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

25. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa 15.5.2013 žalobca podpísal žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500025193, žalovaný dňa 27.5.2013 schválil žalobcovi revolvingový úver. Bod 5 zmluvy obsahuje údaje o požadovanom revolvingovom úvere, podľa ktorého poskytnutá čiastka úveru bola vo výške 1.200,- Eur, splatnosť úveru (počet splátok /splatnosť-deň v mesiaci) 36/9. Mesačná splátka (vrátane úrokov) vo výške 68,12 Eur, celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 2.452,32 Eur, predpokladaná RPMN za úver 70,00 %, ročná úroková sadzba úveru: 70,00 %, priemerná RPMN za úver 47,29 %. Ďalej boli v zmluve uvedené údaje o poskytnutej čiastke revolvingu 686,65 Eur, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 1.634,88 Eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 60,27 %, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 Eur. Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere, podľa ktorého poskytnutá čiastka úveru bola vo výške 1.200,- Eur, splatnosť úveru (počet splátok /splatnosť-deň v mesiaci) 36/9. Mesačná splátka (vrátane úrokov) vo výške 68,12 Eur, celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 2.452,32 Eur, RPMN za úver 67,28 %, ročná úroková sadzba úveru: 70,00 %, priemerná RPMN za úver 48,52 %. Ďalej boli v zmluve uvedené údaje o poskytnutej čiastke revolvingu 686,65 Eur, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 1.634,88 Eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 62,79 %, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 Eur, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 5,5 %. V zmysle bodu 13 zmluvy veriteľ s dlžníkom uzatvoril zmluvu o revolvingovom úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú zmluvné dojednania (na zadnej strane žiadosti/zmluvy. Zmluvné strany prehlasujú, že si žiadosť/zmluvu vrátane zmluvných dojednaní prečítali....Súčasťou zmluvy bola v článku 8 aj Dohoda o poskytnutí služby, pričom žalovaný sa zaviazal poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť po splnení uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru. Služba bola dohodnutá za odplatu vo výške 178,60 Eur za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok úveru a vo výške: 108,24 Eur v prípade ak bude dlžníkovi poskytnutý revolving a bola splatná dňom uzavretia Dohody o poskytnutí služby. Oznámením zo dňa 27.5.2013 žalovaný oznámil dlžníkovi údaje o schválení revolvingovom úvere č. 8500025193: schválená výška úveru: 1.200,- Eur, splatnosť úveru: 36 mesiacov, výška mesačnej splátky: 68,12 Eur, dátum splatnosti prvej splátky: 9.7.2013, dátum splatnosti poslednej splátky úveru: 9.6.2016, periodicita splácania úveru: mesačná, dátum splatnosti splátky v priebehu periódy splácania: 9., celková výška úveru: 1.200,- Eur, RPMN za úver 67,28 %, priemerná hodnota RPMN: 48,52 %, schválená výška revolvingu: 794,89 Eur, zvýšenie celkovej výšky úveru po vykonaní revolvingu: 794,89 Eur, výška mesačnej splátky úveru po vykonaní revolvingu: 68,12 Eur, PRMN po vykonaní revolvingu: 62,79 %, úverový limit 1.200,- Eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť: 2.452,32 Eur, odplata za poskytnutie služby 178,60 Eur, ročná úroková sadzba úveru 70,00 %, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť pri každom revolvingu: 1.634,88 Eur, ročná úroková sadzba revolvingu 68,44 %, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania: 5,5 %, dátum nadobudnutia platnosti a účinnosti zmluvy o RÚ dňa 27.5.2013. Žalovaný vyplatil žalobcovi sumu 1.021,40 Eur a žalobca zaplatil žalovanému 2.316,08 Eur.

26. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď ide štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako spotrebiteľom, pričom predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi stranami. Predmetom zmluvného vzťahu bolo poskytnutie finančných prostriedkov formou spotrebiteľského úveru v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu uzavretia zmluvy (spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je i dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi). Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem tohto v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy ňou založený je nevyhnutné posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. A to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené,

vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon o spotrebiteľských úveroch, ako § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom týmto postupom sa okresný súd správne riadil. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, profesionálne znalý podnikateľ dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

27. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v napadnutom I. výroku založil na konštatovaní o neplatne dojednanej odplate spočívajúcej vo výške ročného úroku z úveru (za poskytnutý úver) a z uvedeného dôvodu vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere uzatvorenú medzi stranami sporu ako celok neplatnú podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, čím žalobcovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného.

28. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, nakoľko nebolo možné dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere ako celku. Predovšetkým namietal, že v zmysle ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka je možné dospieť len k záveru, že dlžník by bol z úverovej zmluvy povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa zákona. Mal zato, že právna regulácia vyplývajúca z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka má prednosť pred všeobecnou úpravou občianskeho práva. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 14/2014 zo dňa 21.4.2015, v ktorom zaujal nasledovné stanovisko: „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ S ohľadom na uvedené sa na právny vzťah strán tohto sporu nesporne vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a nie normy obchodného práva.

29. K výške úrokov a dobrým mravom sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26.4.2012, v ktorom konštatoval: „Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky“. Totiž aj podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobných prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Správne v tomto smere súd prvej inštancie poukázal aj na ustálenú rozhodovacu prax o tejto otázke a i odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že judikatúra nespochybnila, že neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú skutočne všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom. Súd prvej inštancie síce svoj záver o neprimeranosti odplaty (úrokov) s poukazom na výšku priemernú hodnotu ročnej úrokovej sadzby 15,96 % pre podobné typy úveru, s výškou ktorej sa však odvolací súd nestotožnil, keď údajov zverejnených na stránke www.nbs.sk vyplýva, že v dobe uzavretia predmetnej úverovej zmluvy bola výška priemernej úrokovej miery úverov 13,02 %, avšak aj napriek tomu správne záveru okresného súdu nemožno nič vytknúť, keďže ročný úrok z úveru podľa zmluvy o revolvingovom úvere mal dosahovať 70,00 % (čím viac ako päťnásobne presiahol odplatu obvyklú).

30. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ neurčil hranicu, kde rozpor s dobrými mravmi nastal a kde nie, v dôsledku čoho nesprávne konštatoval neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere ako celku z dôvodu neprimeranosti odplaty. K uvedenému odvolací súd opätovne poukazuje opäť na záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vyššie citovanom rozhodnutí, v ktorom rovnako uviedol, že „ak sa podľa ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka dôvod neplatnosti právneho úkonu vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nie je možné oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázkou možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o pôžičke, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov, od samotnej zmluvy, avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k ujednaniu o dohodnutej výške úrokov“. K uvedenému odvolací súd dodáva, že úrok vo výške 70 % ročne predstavuje neprimerané dojednanie o úrokovej sadzbe (v danom prípade spotrebiteľského úveru) a má charakter občianskoprávnej úžery. Tento záver spôsobuje neplatnosť právneho úkonu ako celku pre rozpor s dobrými mravmi. V tomto smere nemožno záverom súdu prvej inštancie nič vytknúť.

31. Odvolací súd však s poukazom na obsah spisu a požadované určenie neplatnosti vo vzťahu k revolvingovej zmluve, ktorú uzavreli strany sporu, pristúpil pre zrozumiteľnosť a určitosť k tomu, že (iba) zmenil označenie zmluvy v napadnutom I. výroku tak, ide zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500025193, ktorá bola uzavretá dňa 15.5.2013, vo zvyšku I. výrok ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

32. Je nutné poukázať na to, že žalovaný nenapadol osobitnou odvolacou argumentáciou skutkový záver okresného súdu, že v danej veci je výška RPMN 94,39 %, hoci v zmluve (o revolvingovom úvere) sa uvádza výška 67,28 %, čo má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže výška RPMN je v neprospech spotrebiteľa.

33. Bezdôvodné obohatenie je upravené v ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie v zmysle Občianskeho zákonníka v pozitívnom vymedzení je majetkový prospech získaný 1/ plnením bez právneho dôvodu, 2/ plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, 3/ plnením z neplatného právneho úkonu, 4/ z nepoctivých zdrojov, 5/ plnením za toho, kto podľa práva mal plniť sám. Subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie oprávnenému subjektu, t.j. v prospech toho, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

34. Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia však vznikne len za splnenia určitých zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby, protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby, a napokon, že nejde o prípad, keď Občiansky zákonník napriek majetkovému prospechu bezdôvodné obohatenie výslovne vylučuje (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 92/2010 z 19. januára 2012).

35. V ďalšom odvolací súd riešil správnosť vyhovujúceho výroku II. preskúmaného rozsudku v časti o plnenie. V tejto časti sa žalobca od žalovaného domáhal zaplatenia sumy 1.294,68 Eur ako rozdielu medzi sumou poskytnutého úveru 1.021,40 Eur a sumou zaplatenou žalobcom žalovanému 2.316,08 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia s tým, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere č. 8500025193 zo dňa 15.5.2013 je neplatná pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že výška bezdôvodného obohatenia nebola medzi stranami sporná a ani žalovaný v odvolaní uvedené nenamietal.

36. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku na plnenie. Súd prvej inštancie ale vychádzal z toho, že predmetné bezdôvodné obohatenie bolo úmyselné, v dôsledku čoho na premlčanie uplatnil 10-ročnú objektívnu premlčaciu lehotu, ktorá pri absolútnej neplatnosti

právných úkonov začína plynúť uzatvorením právneho úkonu, pričom k premlčaniu nedošlo. Odvolací súd v uvedenom dopĺňa, že k uzavretiu zmluvy došlo dňa 15.5.2013 a žaloba bola na okresný súd podaná dňa 24.3.2017. Súd prvej inštancie pritom odôvodnil existenciu úmyselného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v podstate tým, že pri svojej podnikateľskej činnosti, ktorou je poskytnutie úveru, je povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi, pričom žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úveru a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Žalovaný má v oblasti poskytovania úverov viacročné skúsenosti, pričom mu bolo zrejmé, že úroky vo výške 70 % sú úžerníckymi úrokmi. V odvolaní žalovaný namietal výlučne závery súdu o 10-ročnej objektívnej premlčacej lehote s tým, že jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu nebol v konaní žiadnym dôkazom preukázaný, pričom na jeho preukázanie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného. Bolo nutné preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzročený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje.

37. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákonodarca ustanovuje v § 107 Občianskeho zákonníka kombinované premlčacie doby. V zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Podľa ods. 2 najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa keď k nemu došlo.

38. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby v zmysle citovaného ustanovenia, je teda rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

39. Odvolací súd považoval za právny záver prvoinštančného súdu, pokiaľ ide o aplikáciu objektívnej desaťročnej premlčacej doby, ktorú v odvolaní žalovaný spochybnil. V zmysle ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť objektívna premlčacia doba odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo (uzatvorením právneho úkonu dňa 15.5.2013). Pre posúdenie otázky premlčania práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo ale rozhodujúce posúdiť, či ide na strane žalovaného o úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktorá skutočnosť má potom vplyv na to, či sa právo žalobcu premlčuje vo všeobecnej trojročnej alebo až desaťročnej objektívnej premlčacej dobe. Prvoinštančný súd ustálil, že na strane žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, pri ktorom platila desaťročná objektívna premlčacia doba. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožňuje, nakoľko žalovaný ako osoba podnikajúca na trhu so spotrebiteľskými úvermi, vystupuje ako dodávateľ ako odborník profesionálne známy podnikateľ, ktorý by mal dodávať poskytované služby so zárukou kvality a znalosťou právnych predpisov. Vzhľadom na to má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto treba požadovať aby sa vo vzťahu k nemu správal poctivo. Povinnosťou žalovaného poskytujúceho úvery a pôžičky nebankovým spôsobom, teda bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov a pri výkone svojej podnikateľskej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi. V čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, platila v právnom poriadku SR už niekoľko rokov právna úprava vyslovene vyžadujúca uvádzať v zmluvách o spotrebiteľskom úvere ročnú percentuálnu mieru nákladov pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov (§ 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2008 a neskôr s účinnosťou od 11.6.2010 ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z.), a to aj vo výške, ktorá nie je v neprospech spotrebiteľa, účelom ktorých náležitostí je predovšetkým umožniť spotrebiteľovi zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Zároveň bol žalovaný povinný dojednať odplatu za poskytnutý úver, ktorá predstavuje dohodnutý úrok 70 %, v primeranej výške, ktorá nie je v rozpore so zákonom, s dobrými mravmi. V predmetnej uzavretej úverovej zmluve je tak výška RPMN uvedená, avšak vo výške v neprospech spotrebiteľa ako aj výška úroku 70 % v rozpore s dobrými mravmi. Je preto dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že uvedením nesprávnej výšky RPMN tak podstatného údaja v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, že ako veriteľ nebude môcť od dlžníka (tu žalobcu) žiadať úrok z úveru ani iné poplatky, a pre prípad, že tak urobí, bol s uvedenou sankciou uzročený (čo je nepriamy úmysel). Zároveň si bol vedomý, že aj v prípade dojednania úroku v rozpore s dobrými mravmi, bude

dojednanie odplaty v zmluve neplatné, a teda žalovaný nebude môcť žiadať úhradu žiadnych takto neplatne dojednaných úrokov. Konanie žalovaného pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy tak nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný vedome nerešpektoval svoje povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka a preto takéto jeho konanie nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Žalovaný tak jednoznačne zneužil svoje silnejšie postavenie voči spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a od žalobcu prijal plnenia, na ktoré nemal právny nárok. Úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu pritom bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný, bez možnosti žalobcu (dobromyseľne uzatvárajúceho danú zmluvu) individuálne ovplyvniť jej obsah, teda tento úmysel bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu sa na strane žalovaného (porovnaj rozsudky Krajského súdu v Prešove z 12.12.2011, sp. zn. 7Co/84/2011, z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 a z 17.8.2018 sp. zn. 8Co 139/2017).

40. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V danej veci táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako v roku 2013, z čoho je zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím desaťročnej objektívnej premlčacej doby (podaná na súde dňa 12.9.2017). Žalovaným vznesená námietka premlčania je preto nedôvodná.

41. Okresný súd preto postupoval správne ako žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom vydania bezdôvodného obohatenia sumu 1.294,68 Eur ako rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru 1.021,40 Eur a sumou zaplatenou žalobcom žalovanému 2.316,08 Eur. Odvolací súd napadnutý II. výrok ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

42. Žalovaný napadol III. vyhovujúci výrok s poukazom na jeho nepreskúmateľnosť, s čím sa odvolací súd s ohľadom na nižšie uvedené nestotožnil.

43. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

44. Pri výklade ustanovenia označeného v odseku 42 je nevyhnutné v záujme eliminácie jeho možného zneužitia sledovať najmä jeho účel. Aj keď sa dá predpokladať, že bolo zamýšľané hlavne na podporu aktivít spotrebiteľských združení, ktorým iné majetkové nároky neprislúchajú, nie je vylúčené, aby bolo priznané aj spotrebiteľovi, ak porušenie práv alebo povinností stanovených právnymi predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (K. Csach: Štandardné zmluvy, 2009).

45. Aplikujúc § 3 ods. 5 uvedené zákona má žalobca ako spotrebiteľ právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva

alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

46. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie svojich práv, keďže súd prvej inštancie jeho žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere ako aj v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia (suma 1.294,68 Eur) vyhovel. Splnil tak predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobca preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolací súd konštatuje, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje. V prejednávanej veci je možné konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov v nespornej výške 1.294,68 Eur. Okresný súd správne uzavrel, že spotrebiteľ úspešne uplatnil právo, čím bol splnený predpoklad podľa § 3 ods. 5. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať žalobcom žiadané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur tak, ako to správne určil súd prvej inštancie. Ide o ani nie polovicu zo sumy 1.294,68 Eur, o ktorú sa chcel bezdôvodne obohatiť žalovaný napriek neplatnosti úverovej zmluvy. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závažne konal.

47. S poukazom už na vyššie uvádzané odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorej ochrany sa žalobca úspešne domohol na všeobecnom súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolateľa, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané, že došlo k porušeniu práv ustanovených za účelom ochrany žalobcu ako spotrebiteľa, ani s tým, že záver okresného súdu o priznaní finančného zadosťučinenia je nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom vysvetlil svoj záver o splnení podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu charakterizoval na základe konkrétnych okolností prípadu, že priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Bez stanovenia kritérií výšky finančného zadosťučinenia a naplnenia účelu - poskytnúť žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu, odvolaciemu súdu sa nejaví súdom prvej inštancie priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia ako neprimeraná. S ohľadom na uvedené odvolací súd napadnutý III. výrok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

48. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú

ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

49. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd prvej inštancie v predmetnej veci z výsledkov dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na ktoré aplikoval správnu právnu úpravu, dostatočne sa vypořiadal s námietkami uvádzanými žalovaným v odvolaní, preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku napadnuté výroky I., II., III. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (vrátane rovnako správneho IV. výroku o nároku na náhradu trov konania, ktorý žalovaný nenapadol osobitnou odvolacou argumentáciou). Iba z dôvodu formálnej presnosti zmenil v I. výroku označenie spotrebiteľskej zmluvy, na zmluvu o revolvingovom úvere.

50. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

51. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).